

Indhold

Forord.....	7
Indledning.....	9
Litteratur.....	10
Noter.....	10
En kort introduktion til jernalderen i Østjylland.....	11
Jernalderen – en dynamisk periode.....	11
Ældre jernalder.....	12
Romerriget.....	14
Den romerske periode i Østjylland.....	15
Landbrug og bebyggelse i yngre jernalder.....	16
Litteratur.....	18
Noter.....	19
Hummelure – en jernalderlandsby fra 3. til 6. århundrede e.Kr. i Østjylland.....	21
Jernalderlandsbyen.....	21
Hummelurelandsbyens udvikling.....	22
Gårdene i Hummelure.....	27
Landsbyfase 1 (ca. 4. århundrede).....	27
Landsbyfase 2 (4. århundrede).....	28
Landsbyfase 3 (4./5. århundrede).....	30
Landsbyfase 4 (5. århundrede).....	32
Landsbyfase 5 (5. århundrede).....	34
Landsbyfase 6 (5./6. århundrede).....	36
Landsbyens sociale dynamik.....	38
Ritualer.....	39
Bonde og kriger i jernalderens Østjylland.....	40
Litteratur.....	41
Noter.....	41
Langhuset.....	43
Etablering af en relativ huskronologi.....	43
¹⁴ C-dateringer af jernalderhuse.....	44
Østjyske ¹⁴ C-daterede huse og den relative huskronologi.....	45
Genbearbejdning af den relative kronologi.....	45
Resultat.....	48

Tendenser i den huskronologiske udvikling	48
Dateringer af keramik fra Hummelure og andre huse.....	53
¹⁴ C-dateringer og den nye relative kronologi.....	55
Langhus, landbrug og samfund.....	58
Konklusion.....	62
Litteratur.....	62
Noter.....	63
Appendix 1.....	66
Appendix 2	67
Gravene fra Hummelure.....	71
Gravene fra yngre romersk jernalder.....	71
Gravene fra vikingetiden.....	73
Gravhuse eller stavbyggede kamre	77
Slutbemærkning.....	78
Litteratur.....	78
Noter.....	79
Afgrøder og planteudnyttelse i yngre romersk og ældre germansk jernalder...89	
Bendixminde	89
<i>Makrofossilanalyserne af hus K35 og hus K41 .....</i>	90
<i>Jernudvindingsanlæg A67 .....</i>	95
Risvej.....	96
Kursorisk gennemsete prøver fra Hummelure m.fl.	99
Agerbruget	100
<i>Udnyttelse af planter fra enge, overdrev, brakmarker og heder .....</i>	101
<i>Indsamlede madplanter.....</i>	101
Agerbruget i det centrale Østjylland set i sammenhæng med øvrige danske fund	102
<i>Dyrkning af byg i yngre romersk og ældre germansk jernalder.....</i>	102
<i>Rugdyrkingen i yngre romersk og ældre germansk jernalder .....</i>	103
<i>Vidnesbyrd om agerbrugssystemet i Jylland i yngre jernalder .....</i>	103
<i>Øvrige afgrøder .....</i>	104
<i>Det jyske agerbrug sammenlignet med agerbruget i de mere østlige egne af landet.....</i>	104
Afslutning.....	105
Litteratur	106
Noter.....	108